

Zadeva C-95/24 [Khuzdar]ⁱ**Predlog za sprejetje predhodne odločbe****Datum vložitve:**

6. februar 2024

Predložitveno sodišče:

Corte di appello di Napoli (Italija)

Datum predložitvene odločbe:

6. februar 2024

Kazenski postopek zoper:

ATAU

SKLEP

o predložitvi vprašanja za predhodno odločanje v zvezi z veljavnostjo in razlago aktov institucij Unije
(člen 267 Pogodbe o delovanju Evropske unije)

Corte di Appello di Napoli, sezione specializzata *ope legis* per le misure di prevenzione (pritožbeno sodišče v Neaplju, specializirani oddelek, ki je na podlagi zakona pristojen za preventivne ukrepe, Italija) [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)

v postopku, ki v skladu z zakonom št. 69/05 poteka v zvezi z izvršitvijo evropskega naloga za prijetje, ki ga je Slovaška republika izdala zoper

ATAU, [...] (ni prevedeno)

na podlagi evropskega naloga za prijetje z dne 5. oktobra 2015, ki ga je Okresný súd Dunajská Streda (okrožno sodišče v Dunajski Stredi, Slovaška) odredilo zaradi izvršitve obsodilne sodbe št. 3T/219/2009 z dne 23. avgusta 2010, ki je bila v kazenski zadevi izrečena na Slovaškem ter je 7. septembra 2010 postala pravnomočna in izvršljiva, na podlagi katere je bila zahtevana oseba obsojena na kazensko sankcijo v skupnem trajanju pet let zapora, ki jo je treba v celoti izvršiti;

ⁱ Ime te zadeve je izmišljeno. Ne ustreza resničnemu imenu nobene od strank v postopku.

[...] (ni prevedeno) [nacionalni postopek]

UGOTAVLJA

1. Dejansko stanje

Država članica Republika Slovaška je izdala evropski nalog za prijetje z dne 5. oktobra 2015 zaradi izvršitve slovaške obsodilne sodbe št. 3T/219/2009 z dne 23. avgusta 2010, ki jo je v kazenski zadevi izreklo Okresný súd Dunajská Streda (okrožno sodišče v Dunajski Stredi) ter je 7. septembra 2010 postala pravnomočna in izvršljiva, na podlagi katere je bila zahtevana oseba, to je ATAÚ (z vzdevkom ATAÚ), obsojena na kazensko sankcijo v skupnem trajanju pet let zapora, ki jo je treba v celoti izvršiti. Kriminalistična policija je zahtevano osebo 19. junija 2023 izsledila v Italiji in jo začasno pridržala, Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) pa sedaj odloča o predaji, ki jo je Slovaška republika zahtevala na podlagi evropskega naloga za prijetje. Zahtevana oseba je v postopku pred Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) navedla, da že več kot pet let dejansko in zakonito prebiva v Italiji, ter v zvezi s tem predložila dokaze, zaradi česar je navedenemu sodišču predlagala, naj zavrne njeno predajo in s priznanjem slovaške kazenske obsodbe zaradi njene izvršitve v Italiji odredi, da se bo kazenska sankcija, ki ji je bila izrečena na podlagi te obsodbe, izvršila v Italiji.

Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) je zaradi presoje tega predloga, ki je očitno utemeljen, Slovaško republiko zaprosilo, naj potrdilo dopolni z navedbo postopkovnih jamstev, ki so bila zagotovljena obsojeni osebi. Okresný súd Dunajská Streda (okrožno sodišče v Dunajski Stredi) je z dopisom z dne 2. novembra 2023 odgovorilo, da obsojena oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo s kazensko obsodbo. Kljub temu pa ji je med sojenjem pomagal in jo zastopal odvetnik. Poleg tega ni bila nikoli uradno obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja, čeprav naj bi bila seznanjena s tem, da zoper njo poteka sojenje, saj je bila 28. septembra 2009 zaradi istega kaznivega dejanja prijeta in priprta na Slovaškem, nato pa je bila 15. decembra 2009 izpuščena in prepeljana v begunsko taborišče na ozemlju Slovaške, od koder je 31. decembra 2009 pobegnila, pri čemer naj se na Slovaško ne bi več vrnila in naj ne bi sporočila naslova za vročanje, zaradi česar je navedeno slovaško sodišče ni več moglo najti ali ji vročiti vabila na narok, ki je potekal pred tem sodiščem. Ker je obsojena oseba kljub temu, da je bila seznanjena s sojenjem, pobegnila, je bil ta narok izveden v njeni nenavzočnosti, sojenje pa je potekalo ob pomoči in zastopanju zagovornika in se je končalo s kazensko obsodbo, na podlagi katere ji je bila izrečena kazen 5 let zapora.

Na podlagi predstavljenega dejanskega stanja in ob neobstoju podrobnejših informacij se zdi, da ni nobenih drugih razlogov za zavrnitev predaje, zato mora Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) preveriti, ali so izpolnjeni pogoji za zavrnitev predaje po predhodnem priznanju kazenske

obsodbe, na podlagi katere je zahtevana oseba obsojena na kazensko sankcijo 5 let zapora, zaradi njene izvršitve v Italiji, kakor predlaga zahtevana oseba.

2. Pravila italijanskega nacionalnega prava

Člen 18a(2) legge n. 69 del 22.4.2005 (*Disposizioni per conformare il diritto interno alla decisione quadro 2002/584/GAI del Consiglio, del 13 giugno 2002, relativa al mandato d'arresto europeo e alle procedure di consegna tra Stati membri*) (zakon št. 69 z dne 22. aprila 2005 o določbah za uskladitev nacionalne zakonodaje z Okvirnim sklepom Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami) v različici, ki se uporablja *ratione temporis*, določa, da „če je bil evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, lahko pritožbeno sodišče zavrne predajo državljanu Italije ali osebe, ki na ozemlju Italije zakonito in dejansko prebiva ali se nahaja neprekinjeno najmanj pet let, če odredi, da bo kazen ali ukrep izvršilo v Italiji v skladu s svojim nacionalnim pravom“. V zvezi z ATAU (z vzdevkom ATAU) se zdi, da na podlagi dokumentov iz spisa ni mogoče izključiti, da so ti pogoji izpolnjeni.

Člen 24 decreto legislativo n. 161 del 07.9.2010 (*Disposizioni per conformare il diritto interno alla Decisione quadro 2008/909/GAI relativa all'applicazione del principio del reciproco riconoscimento alle sentenze penali che irrogano pene detentive o misure privative della libertà personale, ai fini della loro esecuzione nell'Unione Europea*) (zakonska uredba št. 161 z dne 7. septembra 2010 o določbah za uskladitev nacionalne zakonodaje z Okvirnim sklepom 2008/909/PNZ o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji) določa, da mora pritožbeno sodišče, če zavrne predajo, ki se zahteva na podlagi evropskega naloga za prijetje, ki temelji na kazenski obsodbi, in odredi izvršitev kazenske sankcije na ozemlju Italije, obenem priznati tujo kazensko obsodbo, na kateri temelji evropski nalog za prijetje, z namenom njene izvršitve v Italiji, če so za to izpolnjeni določeni pogoji.

V skladu z italijansko zakonodajo mora torej pritožbeno sodišče, če odloči, da bo predajo zavrnilo, in odredi, da se bo tuja kazenska obsodba izvršila v Italiji, to obsodbo v skladu z zakonsko uredbo št. 161 z dne 7. septembra 2010 priznati, kar pa lahko stori le, če so izpolnjeni določeni pogoji.

Člen 13(1)(i) zakonske uredbe št. 161 z dne 7. septembra 2010 določa, da „[p]ritožbeno sodišče zavrne priznanje kazenske obsodbe v naslednjih primerih: [...] (i) če oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, ki jo je treba izvršiti, razen če je v potrdilu navedeno: (1) da je bila oseba pravočasno osebno povabljen in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja ali da je bila o tem dejansko kako drugače uradno obveščena, in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila s tem seznanjena, ter da je bila obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži; ali (2) da je bila

seznanjena z načrtovanim datumom sojenja in je pooblastila zagovornika, ki ga je izbrala sama ali je bil imenovan po uradni dolžnosti in ki jo je na sojenju dejansko zastopal; ali (3) da je po tem, ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina obtožbe skupaj z novimi dokazi ponovno preuči, izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe, ali ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku“.

Zahtevana oseba v obravnavani zadevi, kot je bilo že navedeno, ni bila nikoli obveščena niti o predvidenem datumu in kraju sojenja, kot je določeno v točki (1), niti o načrtovanem datumu sojenja, kot je določeno v točki (2), prav tako pa ni prejela informacij iz točke (3) navedenega člena. Slovaška republika je namreč navedla, da je bila zahtevana oseba seznanjena zgolj s tem, da zoper njo poteka sojenje, saj je bila prijeta in je tri mesece pred začetkom tega sojenja preživela v priporu, po izpustitvi pa je brez sledu pobegnila, zato je ni bilo mogoče obvestiti niti o predvidenem datumu in kraju sojenja niti o tem, da bo odločba izrečena tudi, če se sojenja ne udeleži.

Če bi torej Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) v obravnavani zadevi menilo, da je treba predajo zavrniti in odrediti izvršitev kazenske sankcije v Italiji, tega ne bi moglo storiti, saj so hkrati izpolnjeni tudi pogoji za zavrnitev priznanja kazenske obsodbe.

Po drugi strani pa člen 1(1a) zakona št. 69 z dne 22. aprila 2005 v različici, ki se uporablja *ratione temporis*, v zvezi s postopkovnimi jamstvi, ki so povezana z evropskim nalogom za prijetje, določa, da „[č]e je bil evropski nalog za prijetje izdan zaradi izvršitve zaporne kazni ali ukrepa, vezanega na odvzem prostosti, ki se izreče po koncu sojenja, na katerem zahtevana oseba ni bila osebno navzoča, mora ta nalog vsebovati navedbo glede izpolnjenosti vsaj enega od naslednjih pogojev: [...] (b) zahtevano osebo, ki je bila obveščena o tem, da zoper njo poteka sojenje, je na tem sojenju, ki se je zaključilo z navedeno odločbo, zastopal zagovornik, ki ga je imenovala sama ali je bil imenovan po uradni dolžnosti.“

Zato je treba ugotoviti, da je predajo obsojene osebe zaradi izvršitve evropskega naloga za prijetje mogoče izvesti, če je bila ta oseba obveščena o tem, da zoper njo poteka sojenje, in če ima zagovornika, medtem ko kazenske obsodbe v državi izvršiteljici ni mogoče priznati.

Predajo na podlagi evropskega naloga za prijetje je namreč mogoče izvesti tudi, če je bila obsojena oseba, ki ima zagovornika, obveščena le o tem, da zoper njo poteka sojenje; po drugi strani pa je mogoče kazensko obsodbo v državi izvršiteljici priznati le, če je bila obsojena oseba, ki ima zagovornika, obveščena o načrtovanem datumu sojenja.

V skladu s temi pravili bi bilo mogoče ATAU (z vzdevkom ATAU) v obravnavani zadevi predati Slovaški republiki, ker je imel zagovornika in je bil obveščen o sojenju, Italija pa njegove predaje kljub temu, da že več kot pet let

dejansko prebiva na italijanskem ozemlju in je sam podal tak predlog, ne bi smela zavrniti in odrediti, da se bo kazen izvršila v Italiji, ker ni bil obveščen o načrtovanem datumu sojenja.

To bi torej privedlo do paradoksalnih posledic, saj bi zaradi okoliščine, da je raven postopkovnega jamstva, ki se obsojeni osebi zagotavlja v zvezi s priznanjem obsodbe, višja od ravni postopkovnega jamstva, ki za obsojeno osebo velja v okviru evropskega naloga za prijetje, nastali učinki, ki bi bili v škodo, ne pa v korist obsojene osebe.

V obravnavani zadevi namreč ATAU (z vzdevkom ATAU) zaradi dejstva, da v Italiji dejansko prebiva pet let, ne bi bil upravičen do tega, da ni predan, ker je, kar je paradoksalno, postopkovno jamstvo, ki mu ga zagotavlja Slovaška republika (seznanjenost s sojenjem) bolj omejeno od jamstva, ki velja za priznanje obsodbe (seznanjenost z načrtovanim datumom sojenja) in ki bi, če bi mu bilo dejansko zagotovljeno, omogočilo, da se kazenska sankcija po zavrnitvi predaje izvrši v Italiji.

Zahtevana oseba bi tako izgubila pravico do prestajanja kazni v državi izvršiteljici, do česar pa ne bi prišlo zato, ker ji je bila zagotovljena višja raven postopkovnega jamstva, ampak – paradoksalno – zato, ker je zanjo veljalo omejeno postopkovno jamstvo, kar bi pomenilo, da bi bila povsem neupravičeno dvakrat oškodovana, in sicer najprej zaradi sojenja v nenavzočnosti, ker ni bila obveščena o načrtovanem datumu sojenja, nato pa še zaradi predaje državi, ki je izrekla kazen, zaradi česar te kazni ne bi mogla prestajati v državi izvršiteljici, čeprav so drugi pogoji za to izpolnjeni.

Ta sistem prav tako vodi do paradoksalne ugotovitve, v skladu s katero iste kazenske obsodbe v Italiji ni mogoče priznati z namenom njene izvršitve, ker je postopkovno jamstvo, ki se zagotavlja (seznanjenost s sojenjem), bolj omejeno od predvidenega (načrtovan datum sojenja), čeprav po drugi strani omogoča, da se izvede predaja osebe državi, ki je izrekla kazen, zaradi njene izvršitve. To pomeni, da se znotraj pravosodnega območja Unije šteje, da ista kazenska obsodba ne vsebuje minimalnega postopkovnega jamstva, ki omogoča njeno izvršitev, vseeno pa zagotavlja minimalno postopkovno jamstvo, ki omogoča predajo – zaradi izvršitve kazenske sankcije – državi, ki je to kazensko obsodbo izdala in na podlagi katere se obsojeni osebi zagotavlja omejeno jamstvo.

Zato je treba to ugotovitev preučiti glede na pravila prava Unije, da bi presodili, ali se lahko to pravo razlaga in uporablja tako, da je mogoče predajo po tem, ko je bila kazenska obsodba priznana zaradi izvršitve kazenske sankcije na ozemlju države izvršiteljice, zavrniti tudi v primeru, v katerem se ne zagotavlja postopkovno jamstvo, ki je določeno za priznanje kazenske obsodbe, zagotavlja pa se postopkovno jamstvo, ki je določeno za predajo na podlagi evropskega naloga za prijetje.

3. Pravila prava Evropske unije

Člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002 (o evropskem nalogu za prijetje in postopkih predaje med državami članicami) določa, da lahko pravosodni organ države izvršiteljice zavrne predajo, če je bil nalog izdan zaradi izvršitve zaporne kazni, obsojena oseba pa je državljan države izvršiteljice ali se nahaja v njej ali je prebivalec te države, in se država izvršiteljica zaveže, da bo izvršila kazen v skladu s svojim notranjim pravom.

Člen 25 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008 (o uporabi načela vzajemnega priznavanja sodb v kazenskih zadevah, s katerimi so izrečene zaporne kazni ali ukrepi, ki vključujejo odvzem prostosti, za namen njihovega izvrševanja v Evropski uniji) določa, da se v primerih, v katerih pravosodni organ države izvršiteljice zavrne predajo v skladu s členom 4, točka 6, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002, uporabljajo tudi pravila iz navedenega Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008, ki urejajo priznavanje zaradi izvrševanja kazenske sankcije.

Člen 9(1)(i) Okvirnega sklepa 2008/909/PNZ določa, da „[p]ristojni organ države izvršiteljice lahko zavrne priznanje sodbe in izvršitev kazenske sankcije: (i) če glede na potrdilo iz člena 4 oseba ni bila osebno navzoča na sojenju, ki se je zaključilo z odločbo, razen če je v potrdilu navedeno, da je bila oseba v skladu z dodatnimi procesnimi zahtevami, določenimi v nacionalnem pravu države izdajateljice: (i) pravočasno [...] osebno povabljen in tako obveščena o predvidenem datumu in kraju sojenja [...], in sicer tako, da je mogoče nedvoumno sklepati, da je bila ta oseba seznanjena z načrtovanim sojenjem, [...] in [...] obveščena, da se odločba lahko izreče, če se sojenja ne udeleži, ali (ii) je bila seznanjena z načrtovanim sojenjem in je pooblastila pravnega zastopnika, ki ga je imenovala sama ali ga je imenovala država, da jo zastopa na sojenju, in jo je ta zastopnik na sojenju dejansko zastopal, ali (iii) potem ko ji je bila vročena odločba in je bila izrecno obveščena o pravici do ponovnega sojenja ali pritožbe, v kateri ima pravico sodelovati, ki omogoča, da se vsebina zadeve skupaj z novimi dokazi ponovno preučijo, in ki lahko privede do spremembe prvotne odločbe: izrecno izjavila, da ne izpodbija odločbe, [...] ali [...] ni zahtevala ponovnega sojenja ali vložila pritožbe v ustreznem roku“.

Pravo Unije torej izrecno določa, da je to, da je bila obsojena oseba, ki ima pravnega zastopnika, obveščena vsaj o datumu načrtovanega sojenja, pogoj za priznanje kazenske obsodbe, ki je bila izrečena v nenavzočnosti te osebe. Enako določa tudi ustrezna določba italijanskega nacionalnega prava.

Edina razlika je v tem, da italijansko nacionalno pravo določa, kot je bilo že navedeno, da nacionalno sodišče ob neobstoju tega postopkovnega jamstva „zavrne priznanje“, medtem ko pravo Unije določa, da sodišče države izvršiteljice v takem primeru „lahko zavrne priznanje“. V skladu z italijanskim pravom, ki je bilo sprejeto zaradi uskladitve s pravom Unije, bi moralo torej Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) zavrnuti priznanje, v skladu s pravom Unije

pa bi sicer imelo možnost zavrnitve priznanja, vendar mu tega ne bi bilo treba nujno storiti.

Ta razlika je v obravnavani zadevi bistvena. V skladu z italijanskim pravom, ki je bilo sprejeto zaradi uskladitve s pravom Unije, namreč kazenske obsodbe ne bi bilo mogoče priznati zaradi njene izvršitve v Italiji, ker ATAU (z vzdevkom ATAU) ni bil seznanjen z načrtovanim datumom sojenja, zato bi ga moralo Corte di Appello di Napoli (pritožbeno sodišče v Neaplju) predati Slovaški republiki, čeprav ima pravico do prestajanja kazni v Italiji in je to tudi sam predlagal. Na podlagi prava Unije, na katerem temelji usklajeno italijansko pravo, pa bi imelo sodišče države izvršiteljice diskrecijsko pravico, da opravi presojo morebitnega priznanja tuje kazenske obsodbe in da, če odloči, da jo bo priznalo, zavrne predajo ter odredi izvršitev zadevne kazenske sankcije v Italiji.

Zato se zdi, da je italijanski zakon, ki je bil sprejet zaradi uskladitve s pravom Unije na področju priznavanja kazenskih obsodb, ki ga je mogoče izvesti bodisi neposredno bodisi posredno, to je na podlagi evropskega naloga za prijetje, v nasprotju s pravom Unije, saj določa, da je zavrnitev priznanja v primeru nespoštovanja navedenih minimalnih postopkovnih jamstev obvezna, ne pa fakultativna.

Ugotoviti je torej treba, ali je mogoče pravo Unije razlagati in uporabljati v tem smislu.

Zato je treba na podlagi člena 267 PDEU predložiti vprašanje za predhodno odločanje.

4. Vprašanje za predhodno odločanje

Sodišču Evropske unije se predlaga, naj razsodi, ali je treba:

- člen 4, točka 6, Okvirnega sklepa Sveta 2002/584/PNZ z dne 13. junija 2002;
- člen 9(1)(i) in člen 25 Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008;

razlagati tako, da:

1. ima sodišče države izvršiteljice, ki odloča o predlogu za priznanje tuje izvršljive kazenske obsodbe, diskrecijsko pravico, ne pa tudi dolžnost, da zavrne priznanje te obsodbe, če se izkaže, da obdolžencu med sojenjem, ki se je zaključilo s to obsodbo, ni bilo zagotovljeno nobeno od postopkovnih jamstev iz člena 9(1)(i) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008;

2. ima sodišče države izvršiteljice, ki odloča o odreditvi predaje na podlagi evropskega naloga za prijetje, izdanega zaradi izvršitve kazenske obsodbe, če so hkrati izpolnjeni tako pogoji za odreditev predaje obsojene osebe državi, ki je izrekla kazen, kot tudi pogoji za zavrnitev predaje in istočasno odreditev izvršitve kazenske sankcije na ozemlju države izvršiteljice, pravico, da zavrne predajo, prizna obsodbo in odredi njeno izvršitev na svojem ozemlju, tudi če obdolžencu med sojenjem, ki se je zaključilo s to obsodbo, ni bilo zagotovljeno nobeno od postopkovnih jamstev iz člena 9(1)(i) Okvirnega sklepa Sveta 2008/909/PNZ z dne 27. novembra 2008?

[...] (ni prevedeno) [navedbe, namenjene sodnemu tajništvu]

Neapelj [...] (ni prevedeno)

[...] (ni prevedeno)